

Semestrální práce z KIV/ZOS

Souborový systém založený na FAT

Petr Vondrovic
A20B0273P
vondrp@students.zcu.cz

11. prosince 2022

Zadání

Implementujte zjednodušený souborový systém založený na pseudo FAT. Při implementaci stačí použít jedinou FAT tabulku a předpokládejte, že adresář se vždy vejde do jednoho clusteru.

Program bude mít jeden parametr a tím bude název Vašeho souborového systému. Po spuštění bude program čekat na zadání jednotlivých příkazů s minimální funkčností viz níže (všechny soubory mohou být zadány jak absolutní, tak relativní cestou):

1. Zkopíruje soubor s1 do umístění s2

```
cp s1 s2
```

Možný výsledek:

OK

FILE NOT FOUND (není zdroj)

PATH NOT FOUND (neexistuje cílová cesta)

2. Přesune soubor s1 do umístění s2, nebo přejmenuje s1 na s2

```
mv s1 s2
```

Možný výsledek:

OK

FILE NOT FOUND (není zdroj)

PATH NOT FOUND (neexistuje cílová cesta)

3. Smaže soubor s1

```
rm s1
```

Možný výsledek:

OK

FILE NOT FOUND

4. Vytvoří adresář a1

```
mkdir a1
```

Možný výsledek:

OK

PATH NOT FOUND (neexistuje zadaná cesta) EXISTS (nelze založit, již existuje)

5. Smaže prázdný adresář a1

```
rmkdir a1
```

Možný výsledek:

OK

FILE NOT FOUND (neexistující adresář) NOT EMPTY (adresář obsahuje podadresáře, nebo soubory)

6. Vypíše obsah adresáře a1, bez parametru vypíše obsah aktuálního adresáře

```
ls a1
```

```
ls
```

Možný výsledek:

OK

FILE: f1 DIR: a2 PATH NOT FOUND (neexistující adresář)

7. Vypíše obsah souboru s1
cat a1
Možný výsledek:
OBSAH
FILE NOT FOUND (není zdroj)
8. Změní aktuální cestu do adresáře a1
cd a1
Možný výsledek:
OK
PATH NOT FOUND (neexistující cesta)
9. Vypíše aktuální cestu
pwd
Možný výsledek:
PATH
10. Vypíše informace o souboru/adresáři s1/a1 (v jakých clusterech se nachází)
info a1/s1
Možný výsledek:
S1 2,3,4,7,10
FILE NOT FOUND (není zdroj)
11. Nahraje soubor s1 z pevného disku do umístění s2 ve vašem FS
incp s1 s2
Možný výsledek:
OK
FILE NOT FOUND (není zdroj)
PATH NOT FOUND (neexistuje cílová cesta)
12. Nahraje soubor s1 z vašeho FS do umístění s2 na pevném disku
outcp s1 s2
Možný výsledek:
OK
FILE NOT FOUND (není zdroj)
PATH NOT FOUND (neexistuje cílová cesta)
13. Načte soubor z pevného disku, ve kterém budou jednotlivé příkazy, a začne je sekvencně vykonávat. Formát je 1 příkaz/1řádek
load s1
Možný výsledek:
OK
FILE NOT FOUND (není zdroj)

14. Příkaz provede formát souboru, který byl zadán jako parametr při spuštění programu na souborový systém dané velikosti. Pokud už soubor nějaká data obsahoval, budou přemazána. Pokud soubor neexistoval, bude vytvořen.

`format 600MB`

Možný výsledek:

OK

CANNOT CREATE FILE

15. Defragmentace souboru - Zajistí, že datové bloky souboru s1 budou ve filesystému uloženy za sebou, což si můžeme ověřit příkazem info. Předpokládáme, že v systému je dostatek místa, aby nebyla potřeba přesouvat datové bloky jiných souborů

`defrag s1`

Možný výsledek:

OK

FILE NOT FOUND (není zdroj)

Budeme předpokládat korektní zadání syntaxe příkazů, nikoliv však sémantiky (tj. např. `cp s1` zadáno nebude, ale může být zadáno `cat s1`, kde s1 neexistuje).

Maximální délka názvu souboru bude $8+3=11$ znaků (jméno.přípona) + `\0` (ukončovací znak v C/C++), tedy 12 bytů.

Struktura souborového systému (fs)

```
1 struct boot_record {
2     int32_t disk_size;
3     int32_t cluster_size;
4     int32_t cluster_count;
5     int32_t fat1_start_address;
6     int32_t data_start_address;
7 };
```

Zdrojový kód 1: Super block fs

```
1 struct directory_item {
2     char name[13];
3     int32_t isFile;
4     int32_t size;
5     int32_t start_cluster;
6 };
```

Zdrojový kód 2: Struktura adresáře

Souborový systém je v souboru v němž se nachází následující položky:

1. Super block - viz 1, obsahuje základní informace o datech fs
2. FAT tabulka: tabulka položek popisující obsah clusterů souboru. Může obsahovat:
  - odkaz na další položku bloku
  - volný block
  - konec souboru
  - špatný/poškozený blok
3. Root directory: struktura 2, sloužící jako popis kořenové položky fs
4. Clustery - data uložená ve fs. Na pozici dat ukazují položky FAT tabulky
Data clusterů jsou dva typy:

- adresář: obsahuje pouze položky adresáře viz 2, popisující adresář/soubor na jehož počáteční pozici ve FAT tabulce ukazují.
- data souboru: data souboru uloženého v souborovém systému

Popis adresářů a souborů

Adresář fat

Adresář fat obsahuje soubor `fat.c` a jeho hlavičku `fat.h`. Tyto soubory obsahují deklaraci struktur 1 a 2 a funkce jež s nimi, FAT tabulkou a se souborem `fs` pracují.

Mezi takové funkce patří např. `equals`, inicializace 1 a 2, nalezení volného clusteru, zapsání 2, aktualizace FAT tabulky v souboru, odstranění 2, zjištění zda soubor/adresář existuje v adresáři `directory_item` 2 a další.

Adresář input

Tato složka obsahuje soubory `checkInput` a `inputHandler`, které mají na starosti kontrolu a zpracování vstupu od uživatele.

Nejdůležitější funkce `checkInput` jsou:

- `process_path` - zpracuje daný řetězec cesty na cestu vycházející z `ROOT directory_item`
- `split_path` - rozdělení dané cesty na jednotlivé části (dělič cesty je „/“)

Další funkce `checkInput` jsou například: získání jména (poslední části) z cesty, kontrola délky jména (maximum je 12 znaků), zkrácení cesty o její poslední.

Mezi hlavní funkce `inputHandler` patří:

- `process_input` - funkce zpracovávající vstup uživatele do konzole
- `call_commands` - zavolání příkazu

Dále se zde nachází funkce pro získání řádky textu a další funkce pro její rozdělení na jednotlivá slova.

Adresář output

Adresář `output` se stará o výstup příkazů. Nachází se zde `errors.h`, kde jsou napsané všechny možné výstupy příkazů. Ty slouží jako parametr funkce `print_error_message` ze souboru `messages.c/h`, která vypíše do konzole výsledek příkazu.

Adresář commands

V složce `commands` se nachází soubory, obsahující implementace příkazů souborového systému a jejich pomocné metody. Příkazy jsou popsány v zadání.

- `dirCommands` - příkazy pracující s adresáři `fs`
příkazy: `mkdir`, `rmdir`, `ls`

- fileCommands - příkazy pracující se soubory, v některých případech jsou použitelné i pro adresáře
příkazy: `cp`, `rm`, `mv`, `cat`, `load`, `incp`, `outcp`, `info`, `defrag`.
- pathCommands - příkazy pracující s aktuální cestou (kde se v souborovém systému nacházíme)
příkazy: `pwd`, `cd`
- fsCommands - obsahuje pouze příkaz `format` sloužící k formátování souborového systému a pomocné metody. Mezi pomocné metody patří:
  - `process_units` - zpracuje parametr velikosti fs
  - `format_fs` - zformátování/vytvoření nového fs
  - `open_fs`, `close_fs` - načtení fs a jeho zavření

main.c

Soubor `main.c` je spouštěcí/hlavní soubor aplikace.

Popis principu implementace příkazů

Při implementaci příkazů se užívá několika globálních proměnných.

- ukazatel na soubor souborového systému
- jméno souborového systému
- ukazatel na super block 1
- ukazatel na FAT tabulku
- ukazatel na kořenový (root) adresář
- ukazatel na adresář v němž se uživatel zrovna nachází
- současná cesta
- maximální délka cesty

Při implementaci příkazů se vždy nejprve zpracuje cesta k souboru/adresáři pomocí `process_path` a na konci většiny příkazu se zavolá `print_error_message` k informování o úspěchu/neúspěchu provedení příkazu.

K nalezení příslušných `directory_item` 2 se používá použití cesty k nim. K tomu je třeba znát `directory_item` z něhož hledání začíná, z toho důvodu `process_path` upraví cestu, aby šla od kořene (root). Cesty se také používá k nalezení rodiče a prarodiče `directory_item`, které je nutné znát, pro přepsání změn v souboru souborového systému.

Uživatelská dokumentace

Překlad

Pro překlad programu je potřeba nástroj `cmake`, `make` a překladač `gcc`. Nejprve vygenerujeme soubor `makefile` zadáním příkazu `cmake -B ./build/`. Přejdeme do adresáře `build` a v něm spustíme překlad programu příkazem `make`. Po dokončení operace by měl být vytvořen v adresáři `build` soubor `zos_sp`.

Spuštění a běh programu

Program se s parametrem názvu souborového systému. Druhý možný parametr je velikost ve formátu `<velikost><jednotka>`, kde jednotka může být `kB`, `MB` nebo `GB`.

Po úspěšném spuštění programu může uživatel psát příkazy. Pro ukončení běhu programu je třeba napsat příkaz `end`.

Závěr

Souborový systém alokuje data pomocí FAT tabulku a má naimplementované všechny příkazy ze zadání. Program běží stabilně, nepadá a všechny příkazy jsou ošetřené. Požadavky na práci jsou splněny.